

ТРЕНІНГ З ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Замість вступу: (7- 10 хв.) Подивіться на п'ять фігур(квадрат, трикутник, прямокутник, коло, зигзаг), які показані на екрані.

Виберіть з них ту, стосовно якої Ви можете сказати: це – «Я ». Постарайтеся відчути свою форму. Якщо Ви відчуєте сильне утруднення, виберіть з фігур ту, котра першою привабила Вас. Запишіть її назву під №1. Тепер проранжуйте ці фігури, в порядку вашої переваги і запишіть їхні назви під відповідними номерами.

Одже, найважчий етап роботи закінчено. Яку б фігуру Ви не помістили б на перше місце, це ваша основна фігура, або суб'єктивна форма. Вона дає можливість визначити Ваші головні, домінуючі риси характеру й особливості поведінки. Інші чотири фігури – це своєрідні модулятори, що можуть забарвлювати ведучу мелодію вашого поведінки. Остання фігура вказує на форму людини, взаємодія з якою буде представляти для Вас найбільші труднощі. Однак може виявитися, що жодна фігура Вам цілком не підходить. Тоді Вас можна описати комбінацією з двох або навіть трьох форм.

Таким чином, ми всі різні, різні і наші учні як особистості, з якими ми працюємо. Яким же повинен бути вчитель, щоб зможти працювати і добиватися результатів в особистіснозорієнтованій освіті?

Інтерпретація результатів тесту

(розпечатати і роздати)

Квадрат. Працьовитість, ретельність, потреба доводити розпочату справу до кінця, завзятість, що дозволяє досягти завершення роботи, - от чим знамениті відверті Квадрати. Витривалість, терпіння і методичність звичайно роблять квадрата висококласним фахівцем у своїй області. Квадрат любить раз і назавжди заведений порядок: усе повинно знаходитися на своєму місці і відбуватися у свій час. Ідеал Квадрата – розплановане, передбачуване життя, йому не по душі «сюрпризи» і заміни звичного перебігу подій.

Прямокутник. Це люди, невдоволені тим способом життя, який вони ведуть зараз, і тому зайняті пошуком кращого положення. Тому ведучі якості Прямокутника – допитливість, жвавий інтерес до усього, що відбувається, сміливість. Вони відкриті для нових ідей, цінностей, способів мислення і життя, легко засвоюють усе нове.

Трикутник. Ця фігура символізує лідерство. Найбільш характерна риса Трикутника – здатність концентруватися на головній меті. Трикутники – енергійні, нестримні, сильні особистості, які ставлять ясні цілі і, як правило, досягають їх. Вони честолюбиві і прагматичні, уміють представляти керівництву значимість власної роботи і роботи своїх підлеглих. Сильна потреба бути правим і керувати положенням справ робить Трикутник особистістю, яка постійно конкурує з іншими.

Коло. Найбільш доброзичлива з п'яти фігур. Ця особистість має високу чутливість, розвинену емпатію – здатність співчувати, емоційно відкликатися на переживання іншої людини. Коло відчуває чужу радість і відчуває чужий біль як свій власний. Людина-Коло щаслива, коли усі ладять одне з одним. Тому, коли в Коло виникає з кимсь конфлікт,

найбільш імовірно, що саме Коло зробить поступку першим. Воно прагне знайти спільне навіть у протилежних точках зору.

Зигзаг. Фігура, що символізує творчість. Комбінування абсолютно різних, несхожих ідей і створення на цій основі чогось нового, оригінального – от що подобається Зигзагам. Вони ніколи не задовольняються способами, за допомогою яких речі робляться в даний момент або робилися в минулому. Зигзаг – найбільш захоплений, збудливий з усіх п'яти фігур. Коли в нього з'являється нова і цікава думка, він готовий повідати про неї усьому світові! Зигзаги – невтомні пропагандисти своїх ідей і здатні потягнути за собою багатьох.

Перша вправа: мозковий штурм (5-7 хв.)

1. Учасникам **пропонуються на екрані** якості особистості педагога та професійні педагогічні якості, важливі для професійного вчителя. Завдання: вибрати з цих цінностей три і пронумерувати їх за ступенем значущості для них.

Якості особистості педагога	Професійні педагогічні якості
1. Соціальна активність.	1. Педагогічна ерудиція
2. Цілеспрямованість	2. Педагогічне цілепокладання
3. Урівноваженість	3. Педагогічне мислення (яке включає практичне і діагностичне мислення)
4. Бажання працювати з дітьми	4. Педагогічна імпровізація
5. Гуманність	5. Педагогічна спостережливість
6. Чарівність	6. Педагогічний оптимізм
7. Чесність	7. Педагогічне передбачення
8. Справедливість	8. Педагогічний такт

2. Об'єднатися у три групи: залишити в кожному стовпчику лише дві найважливіші, на погляд групи. Прокоментувати зроблений вибір.

Друга вправа: Моделювання ситуації «Яким повинен бути вчитель»(10хв.)

Тренер: кожна людина має свій стиль роботи. Тож і в учительській діяльності вирізняються різні стилі. Є вчителі, які досконало знають матеріал, уміють його пояснити, оперують термінами, цифрами, їх цікаво слухати, проте вони не працюють на розвиток учнів, вони, як експерти, тільки передають інформацію. **Це вчителі - експерти.**

Є вчителі, які використовують блискучі ефекти, яскраві вправи, їх цікаво слухати, приємно спостерігати за їхньою роботою, але такий учитель працює на себе, він демонструє свої вміння і навички і не працює на розвиток групи. **Це вчитель-зірка.**

Є вчителі, які не тільки вміють передати нові знання і навички учням, а й допомагають їм зробити узагальнення та висновки, спираючись на їх власний досвід. **Це вчителі - фасилітатори.**

Хід вправи: Учасники працюють в три групи. Моделюють педагогічні ситуації (група 1:коли учитель – експерт, група 2: учитель – зірка, група 3 – учитель фасилітатор). Керівники груп презентують свої напрацювання.

Питання для обговорення:

- які труднощі виникали в процесі моделювання педагогічної ситуації? Чому?
- який висновок можна зробити з приводу стилів педагогічної роботи? (успішний учитель вдало поєднує риси вчителя-зірки, експерта, фасилітатора).

Питання для обговорення: Чому вчитель має поєднувати риси експерта, зірки, фасилітатора?

Третя вправа: «Чи можна вчителю бути самим собою?» (7- 10хв.)

Ведучий: Це дійсно проблема. Подолання цієї проблеми потребує від нас пізнання своєї індивідуальності (чим я відрізняюсь від інших), визнання своєї цінності та свого права бути собою, навчитись реалізувати своє істинне «Я».

Для того щоб відчути, наскільки важливо для педагога посісти гуманістичну позицію у ставленні до себе, пропонується наступна вправа:

Кожна з груп одержує картку з висловленням про певні речі. Треба обговорити в групі зміст і надати свій коментар-висновок.

Картка 1. Як би садівникові не подобались троянди, він не здатен примусити всі квіти в своєму саду стати подібними до них.

(*До уваги ведучого.* Разом з учасниками необхідно дійти висновку: учителі не зможуть стати схожими на створений кимсь ідеал, як би цього не прагнули, тому що від природи кожен унікальний).

Картка 2. Щаслива людина, яка любить троянди, але щасливій той, хто здатен насолоджуватись неповторною красою кожного створіння божого. Свіг багатолікий, дитина має жити саме в такому світі.

(*До уваги ведучого.* Разом з учасниками необхідно дійти висновку: навчитись розуміти й приймати унікальну сутність кожної людини(і себе також) дитина може лише в контакті з різними вчителями, а не з тиражованим «ідеальним педагогом».

Картка 3. «На колір і смак товаришів брак», - стверджує народне прислів'я. Його можна застосувати й до вчителя.

(*До уваги ведучого.* Разом з учасниками необхідно дійти висновку: не може бути такого вчителя, який би подобався всім. Одні шукають у вчителя чуйну матір, інші – вимогливого й справедливого батька, треті - ентузіаста, а четверті – безпристрасного інтелектуала. Один учитель не може виправдати всі ці очікування).

Після наданих коментар-висновків груп робиться **загальний висновок:** вчителі як і учні унікальні, неповторні, індивідуальні особистості. Спроба підвести їх до певного «ідеалу»

може призвести до високої тривожності вчителів, а як наслідок – до психологічних проблем.

Вправа 4. «Нобелівська премія» (10 хв.)

Ведучий: Уявіть собі, що ви відомі вчені, великі педагоги, знамениті майстри своєї справи. Нобелівський комітет прийняв рішення про присудження вам престижної премії. Урочисте вручення премії передбачає відповідний виступ лауреатів на церемонії вручення. Кожна група готує виступ. (роздається або висвіплюється на екрані схема виступу:

- Охарактеризуйте зроблене вами відкриття в плані модернізації навчання в школі з урахування орієнтовно особистісного підходу;
- Поясніть, чому Ваш внесок в організацію перебудови процесу навчання отримав таку високу оцінку;
- Висловіть подяку тим, хто допоміг Вам досягти таких результатів у праці;

Учасники презентують свої напрацювання. Кожен «лауреат» під час виступу нагороджується оплесками. Можна ставити питання доповідачу.

Питання для обговорення: Навіщо ми проводили вправу «Нобелівська премія»?

В кінці тренінгу загальний висновок, підбиття підсумків.

Анкета

«Визначення творчого потенціалу вчителя»

1. Чи вважаєте ви, що ваші певні дії поліпшують навчально-виховний процес?

Так –

Ні –

За сприятливих умов –

Певною мірою –

2. Якщо вас якась ідея захоплює, то ви думаєте про неї:

Незалежно від умов її втілення –

Домагаєтесь її втілення за будь – яких умов –

3. Коли ви захищаєте якусь ідею, то:

Ви можете відмовитись від неї –

Аргументи опонентів для вас переконливі –

Залишаєтесь при своїй думці, які б аргументи не вислухали –

4. Як ви оцінюєте себе з позицій педагогічної творчості?

Високий рівень –

Середній рівень –

Достатній -

Низький рівень –

5. Які умови необхідні для творчої діяльності вчителя, можна було б створити в вашій школі?(перелічити)

7. Чи вірите ви в свої творчі здібності?

Вірю –

Не вірю –

Анкета для учасників семінару

***Семінар – практикум «Результативність роботи вчителя з
формування творчої особистості
на основі педагогічної майстерності».***

Ваша думка!

- 1. Ваш ступінь включення у семінар 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (обведіть відповідний бал)**
- 2. Що заважало вам бути більш включеним у завдання семінару?**
- 3. Ваші очікування, побажання до семінару виправдалися? Вам було цікаво, корисно? (підкресліть).
Так ні**
- 4. Найбільш значні для вас епізоди або вправи семінару?**
- 5. Що вам не сподобалося у семінарі? Чому?**
- 6. Ваші зауваження та побажання.**

Інтерпретація результатів тесту

Квадрат. Працьовитість, ретельність, потреба доводити розпочату справу до кінця, завзятість, що дозволяє досягти завершення роботи, - от чим знамениті відверті Квадрати. Витривалість, терпіння і методичність звичайно роблять квадрата висококласним фахівцем у своїй області. Квадрат любить раз і назавжди заведений порядок: усе повинно знаходитися на своєму місці і відбуватися у свій час. Ідеал Квадрата – розплановане, передбачуване життя, йому не по душі «сюрпризи» і заміни звичного перебігу подій.

Прямокутник. Це люди, невдоволені тим способом життя, який вони ведуть зараз, і тому зайняті пошуком кращого положення. Тому ведучі якості Прямокутника – допитливість, жвавий інтерес до усього, що відбувається, сміливість. Вони відкриті для нових ідей, цінностей, способів мислення і життя, легко засвоюють усе нове.

Трикутник. Ця фігура символізує лідерство. Найбільш характерна риса Трикутника – здатність концентруватися на головній меті. Трикутники – енергійні, нестримні, сильні особистості, які ставлять ясні цілі і, як правило, досягають їх. Вони честолюбиві і прагматичні, уміють представляти керівництву значимість власної роботи і роботи своїх підлеглих. Сильна потреба бути правим і керувати положенням справ робить Трикутник особистістю, яка постійно конкурує з іншими.

Коло. Найбільш доброзичлива з п'яти фігур. Ця особистість має високу чутливість, розвинену емпатію – здатність співчувати, емоційно відкликатися на переживання іншої людини. Коло відчуває чужу радість і відчуває чужий біль як свій власний. Людина-Коло щаслива, коли усі ладять одне з одним. Тому, коли в Коло виникає з кимсь конфлікт, найбільш імовірно, що саме Коло зробить поступку першим. Воно прагне знайти спільне навіть у протилежних точках зору.

Зигзаг. Фігура, що символізує творчість. Комбінування абсолютно різних, несхожих ідей і створення на цій основі чогось нового, оригінального – от що подобається Зигзагам. Вони ніколи не задовольняються способами, за допомогою яких речі робляться в даний момент або робилися в минулому. Зигзаг – найбільш захоплений, збудливий з усіх п'яти фігур. Коли в нього з'являється нова і цікава думка, він готовий повідати про неї усьому світові! Зигзаги – невтомні пропагандисти своїх ідей і здатні потягнути за собою багатьох.

Квадрат. Працьовитість, ретельність, потреба доводити розпочату справу до кінця, завзятість, що дозволяє досягти завершення роботи, - от чим знамениті відверті Квадрати. Витривалість, терпіння і методичність звичайно роблять квадрата висококласним фахівцем у своїй області. Квадрат любить раз і назавжди заведений порядок: усе повинно знаходитися на своєму місці і відбуватися у свій час. Ідеал Квадрата – розплановане, передбачуване життя, йому не по душі «сюрпризи» і заміни звичного перебігу подій.

Прямокутник. Це люди, невдоволені тим способом життя, який вони ведуть зараз, і тому зайняті пошуком кращого положення. Тому ведучі якості Прямокутника – допитливість, жвавий інтерес до усього, що відбувається, сміливість. Вони відкриті для нових ідей, цінностей, способів мислення і життя, легко засвоюють усе нове.

Трикутник. Ця фігура символізує лідерство. Найбільш характерна риса Трикутника – здатність концентруватися на головній меті. Трикутники – енергійні, нестримні, сильні особистості, які ставлять ясні цілі і, як правило, досягають їх. Вони честолюбиві і прагматичні, уміють представляти керівництву значимість власної роботи і роботи своїх підлеглих. Сильна потреба бути правим і керувати положенням справ робить Трикутник особистістю, яка постійно конкурує з іншими.

Коло. Найбільш доброзичлива з п'яти фігур. Ця особистість має високу чутливість, розвинену емпатію – здатність співчувати, емоційно відкликатися на переживання іншої людини. Коло відчуває чужу радість і відчуває чужий біль як свій власний. Людина-Коло щаслива, коли усі ладять одне з одним. Тому, коли в Коло виникає з кимсь конфлікт, найбільш імовірно, що саме Коло зробить поступку першим. Воно прагне знайти спільне навіть у протилежних точках зору.

Зигзаг. Фігура, що символізує творчість. Комбінування абсолютно різних, несхожих ідей і створення на цій основі чогось нового, оригінального – от що подобається Зигзагам. Вони ніколи не задовольняються способами, за допомогою яких речі робляться в даний момент або робилися в минулому. Зигзаг – найбільш захоплений, збудливий з усіх п'яти фігур. Коли в нього з'являється нова і цікава думка, він готовий повідати про неї усьому світові! Зигзаги – невтомні пропагандисти своїх ідей і здатні потягнути за собою багатьох